

Innledning

Over tid har det vært rettet omfattende og økende oppmerksomhet mot frivillighet, både på verdensbasis og i Norge. Her hjemme deltar nær to av tre i frivillig arbeid, noe som plasserer oss i verdenstoppen for slik aktivitet. Det pekes ofte på samfunnsmessige gevinster ved frivillig arbeid, slik som

- bidrag til demokratiet og økt engasjement, tillit og sosial kapital
- integrasjon i lokalsamfunn og samproduksjon av offentlige løsninger
- høyere livskvalitet, utvidelse av sosiale nettverk, reduksjon av ensomhet med mer blant de frivillige.

Tysvær har en høy andel av befolkningen som er aktive og som har mange ulike ressurser å bidra med. Dette gjenspeiles i et stort antall frivillige organisasjoner og enkeltmennesker som er frivillige. Det er stor bredde i aktivitetene som foregår. Tysvær har ikke tidligere hatt en egen frivillighetspolitikk, noe som blir anbefalt i bla. plattformen om frivillighet mellom KS og Frivillighet Norge. En frivillighetspolitikk legger grunnlag for vekst og utvikling i frivilligheten og bedre samarbeid mellom lokale foreninger, enkeltpersoner og kommunen.

Tysvær kommune sin visjon er “aktivitet og trivsel”. Å skape gode nærmiljø og lokalsamfunn som fremmer helse, trivsel og livskvalitet er viktig i kommunens arbeid. I dette arbeidet er alle innbyggere viktige bidragsyttere- for sin egen del, for sitt nærmiljø og for hele Tysværsamfunnet. Å arbeide for at flest mulig får anledning til å bidra med sine ressurser, at det er bruk for en, for mestring og deltagelse, utfoldelse og utvikling er sentralt denne planen. Tysvær kommune ønsker å legge til rette for at flest mulig av befolkningen skal ha mulighet for å kunne utvikle seg og bidra som enkeltpersoner eller gjennom lag og organisasjoner i arbeidet med det gode liv i Tysvær. Sammen skaper vi en livskraftig og attraktiv kommune der det er godt å leve, mykje å oppleve og kjekt å jobbe!

Frivilligheten har en egenverdi, og frivillig aktivitet er i seg selv et gode. Samtidig fyller frivilligheten viktige funksjoner som gagnar samfunnet. Frivilligheten kan sees på som en egen samfunnssektor og må stimuleres med andre virkemidler enn offentlig sektor og næringslivet. En helhetlig frivillighetspolitikk er nødvendig for å skape vekst i alle deler av frivilligheten.

Et godt samarbeid mellom frivillighet og kommune krever kunnskap, møteplasser og engasjement. Denne planen har som målsetting å løfte frivillighetsfeltet til et nytt nivå i Tysvær, med spesielt fokus på å strukturere arbeidet internt i kommuneorganisasjonen. Dette for å, i enda større grad enn i dag, legge til rette for vekst og utvikling av frivillig sektor. Frivilligheten trenger en kommune som er tilgjengelig, forutsigbar og imøtekommende. Kommunen kan invitere til møteplasser, be om innspill og råd fra frivillige organisasjoner og dele sin kompetanse med den lokale frivilligheten. Frivillig sektor er en viktig samarbeidspartner for integrering, folkehelse og kulturtilbud i kommunene og bør inviteres tidlig i planlegging av nye lokale prosjekter.

Sammendrag

Tysvær kommune ønsker med denne planen å forholde seg aktivt til det store mangfoldet av frivillighet, de ubenyttede mulighetene og store gevinstene som ligger i frivillig sektor lokalt. Det er nye tider på frivillighetsfeltet, med blant annet en økning i individualistisk frivillighet og en jevn økning i andelen frivillige på velferdsfeltet. For å holde tritt med samfunnsutviklingen er det derfor behov for å sette frivillighet på dagsorden i Tysvær i tiden fremover- å legge til rette for et paradigmeskifte på området. Det anbefales en strukturendring internt i kommuneorganisasjonen, for å skape en god match mellom den offentlige og frivillige sektoren. Internasjonal forskning viser nemlig at holdninger til frivillighet blant ansatte har lenge vært anerkjent som en mulig barriere for frivillig innsats innen offentlig sektor. Frivillig innsats kan komme i konflikt med en logikk knyttet til profesjonalisme, som blant annet innebærer en idé om spesialiserte ferdigheter, som ekspertkunnskap, og om mulige utfordringer knyttet til varighet og stabilitet.

Planen legger opp til en gradvis kulturendring og- bygging i hele kommuneorganisasjonen. Nye funksjoner som frivilligleder, -koordinatorer og- kontaktpersoner vil danne grunnlaget for et styrket samarbeid med organisasjoner og enkeltpersoner på en rekke områder. Det er et mål for kommunen å legge til rette for en aktiv og bærekraftig frivillig sektor som holder seg og øker innsatsen og aktiviteten sin. Klare frivillighetspolitiske mål på prioriterte områder skal bidra til dette.

Forslag til tiltak:

1. Ny modell internt i kommuneorganisasjonen:
  - 1.1. Etablere funksjonen Frivillighetsleder. Anbefales sentralt plassert i organisasjonen, i rådmannens stab eller tilsvarende. Faglig overordnet ansvar.
  - 1.2. Etablere frivillighetskoordinatorer i de tre nye resultatområdene.
  - 1.3. Etablere frivillighetskontakter i alle seksjoner. Anbefales faste ressurser/funksjoner dedikert til håndtering av frivilligheten i sin seksjon.
  - 1.4. Opprette forum for frivillighetskoordinatorer og –kontakter.
  - 1.5. Utvikle digital håndbok for frivillighetskontakter.
  - 1.6. Etablere introduksjonskurs og kompetansetiltak for ansatte
  - 1.7. Kulturbygging i resultatområdene
2. Evaluere kommunale tilskudd til lag/organisasjoner og evt. justere disse
3. Ta i bruk/utvikle digitale verktøy for kommunikasjon og samarbeid
4. Utvikle nye faste møteplasser mellom frivilligheten og TK
5. Årlig utdeling av frivilligprisen
6. Evaluere frivilligsentralens rolle

Bakgrunn og prosess

Nasjonale og regionale føringer

- Lov om folkehelsearbeid (Folkehelseloven) 2011

- Meld. St. 10 (2018-2019) Frivilligheita- sterk, sjølvstendig og mangfaldig
- Meld. St. 15 (2017–2018) Leve hele livet – En kvalitetsreform for eldre
- Nasjonal strategi for frivillig arbeid på helse -og omsorgsfeltet (2015 - 2020)
- Frivillighetserklæringen – samspill et mellom regjeringen og frivillig sektor (2015)
- «Sammen om det gode liv» - en veileder for utvikling av lokal frivillighetspolitikk KS
- Kommunenes Sentralforbund (KS) og Frivillighet Norge: «Plattform for samspill og samarbeid mellom frivillig og kommunal sektor 2015-16». Fornyet plattform vedtatt 16.08.17.
- Regional kulturplan for frivillighet 2015 – 2025 (Rogaland)

Lokale føringer og prosess

I kommuneplanen 2015-2027 Samfunnsdelen er der bla. i kapittel 3.3 påpekt at "...kommunen vil på tenestemråde som ligg til rette for det stimulere til samarbeid med nabokommunar, lag og organisasjonar og private aktørar for å vidareutvikle tenestene og løyse viktige samfunnsoppgåver. Det frivillige arbeidet som lag og organisasjonar gjer skal gis rom og rammer for å kunne bidra til fellesskapet sitt beste..". Også i kapittel 4.5 er det beskrevet at "...Frivillig sektor skal oppleve at Tysvær kommune set pris på det frivillige arbeidet gjennom å oppretthalde tilskottsordningane til lag og organisasjonar, og at det vert vurdert tilskott til tilsette i organisasjonar i tråd med aktivitetane og utviklinga..".

I planstrategi for Tysvær kommune 2016-2019 ble det vedtatt at det skal utvikles en ny frivillighetsplan/strategi i planperioden.

Rådmannens mandat for arbeidet med planen ble vedtatt i 2018, og plangruppen har bestått av kultursjef (leder), idrettskonsulent/seksjonsleder idrett, park og friluftsliv, omsorgssjef, aktivitetskoordinator, helse- og forebyggingssjef, skolesjef, leder Tysvær frivilligsentral og folkehelsekoordinator. Det har vært gjennomført møter og samlinger høsten og vinteren 18/19, inkludert åpne dialogmøter i Aksdal, Tysværvåg og Nedstrand der frivilligheten var invitert.

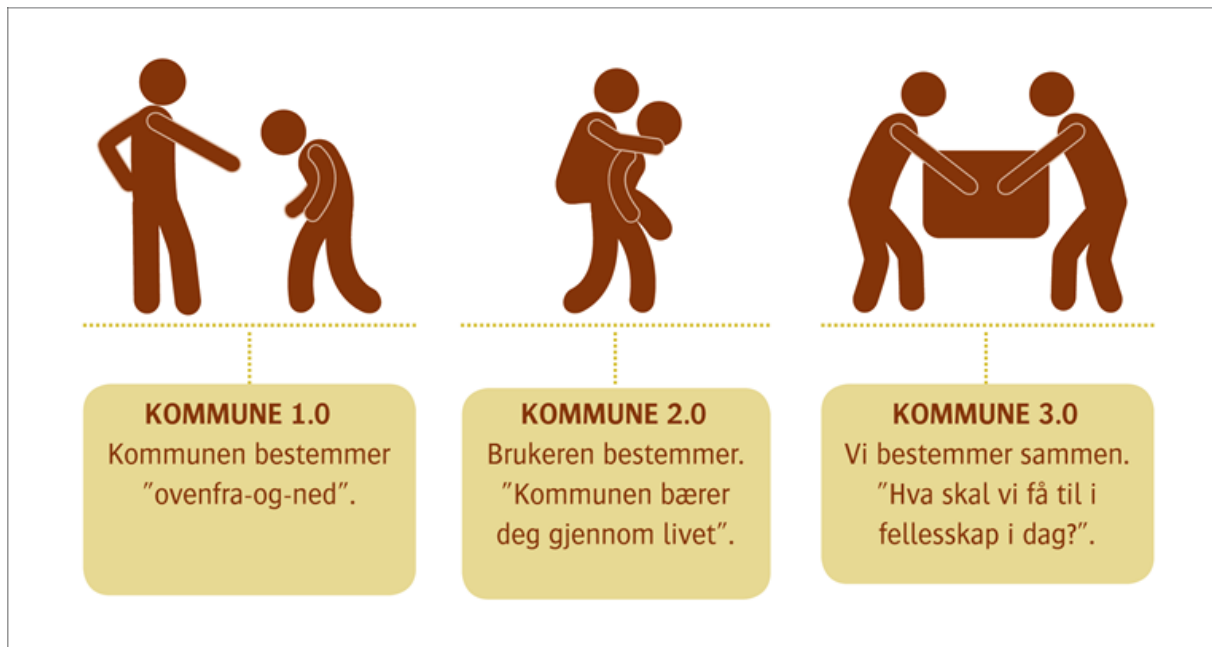
Frivillighet er et tema som også omtales i en rekke andre planer, som blant annet kulturplanen, Morgendagens helse og omsorg 2020-2040 og kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet. Det er derfor behov for å se disse ulike planene i sammenheng.

Den nye kommunerollen

Som illustrasjonen under viser er kommunerollen i endring.

Samfunnsutviklingen har de siste 50 år utfordret kommunens tradisjonelle rolle. Dette er en trend som er synlig i hele Skandinavia. Skanderborg kommune i Danmark omtaler disse endringene som overgangen fra "Kommune 1.0", via "Kommune 2.0" til "Kommune 3.0". De peker på kommunens vei fra 60-tallets strenge myndighetsutøverrolle via 90-tallets servicerolle, til at kommunen i dag ses på som hele «det lokale fellesskapet», der innbyggerne involveres mer aktivt enn tidligere som en ressurs og partner gjennom nye former for samskaping og samarbeid.

Disse tankene er grunnleggende for samarbeidet med frivillige og er et viktig grunnlag for denne planen. I et bærekraftig perspektiv er det avgjørende at vi sammen som helhet- frivillig, offentlig og privat sektor- samarbeider og bidrar på ulike og unike vis inn mot lokalsamfunnets behov og utfordringer.

Definisjon av frivillighet

Det er brukt flere definisjoner av frivillige og frivillige organisasjoner i Norge. Dette kompliserer driften av frivillige virksomheter og skaper uklarhet rundt hvilke aktører frivilligheten består av. Tysvær kommune benytter i denne planen samme definisjon som Frivillighet Norge.

Frivillig organisasjon

En frivillig organisasjon er en sammenslutning av personer eller virksomheter som driver virksomhet på ikke- fortjenestebasert og ikke- offentlig basis, jf. frivillighetsregisterloven § 3 og § 4. En frivillig organisasjon baserer en vesentlig del av driften på medlemskontingenter, gaver, innsamlede midler og/eller frivillig arbeidsinnsats. En frivillig organisasjon kan være forening, lag, stiftelse, ideelt aksjeselskap, forbund, nettverk eller en paraplyorganisasjon. Frivillige organisasjoner har aktivitet innen en lang rekke områder, eksempelvis bolig og lokalmiljø, helse, internasjonalt arbeid, kultur og fritid, natur- miljø- og dyrevern, rekreasjon og sosialt arbeid, tro og livssyn, utdanning og forskning og ulike interesseorganisasjoner.

Frivillige - enkelt personer

ILO (International Labor Organization) definerer frivillig arbeid som: "ikke-obligatorisk arbeid, det vil si den tiden en person bruker på å utføre en eller flere aktiviteter - enten gjennom en organisasjon, eller direkte overfor andre utenfor egen husholdning - uten å ta betalt." Definisjonen vektlegger at frivillig arbeid innebærer at tjenesten eller aktiviteten blir foretatt uten at det utbetales lønn. I tillegg må tjenesten eller aktiviteten være til fordel for samfunnet, miljøet, eller andre enn nære slektninger eller personer som kan regnes til egen husholdning.

Frivillighet i Tysvær

Kartlegging av frivillig sektor i Tysvær

Våren 2017 ble det gjennomført en bred kartlegging blant frivillige lag og foreninger i Tysvær. Dette skulle være et utgangspunkt for oppstart med planarbeidet for ny frivilligplan i kommunen, og var et samarbeid mellom Tysvær kommune og Frivillighet Norge. Kartleggingen ble gjennomført som en digital spørreundersøkelse som ble sendt ut til alle registrerte lag og foreninger, og også gjort tilgjengelig for alle via kommunens nettside/facebookside. Skjemaet ble sendt til 174 organisasjoner, og svarprosenten var på rundt 50 %. Hovedpunktene i undersøkelsen var ressurser, muligheter, utfordringer og samarbeid.

Konklusjonen fra Frivillighet Norge av undersøkelsen var følgende:

Denne kartleggingen har undersøkt forholdene til et bredt spekter av frivillige lag og organisasjoner i Tysvær kommune.

Det fremgår av rapporten at frivilligheten i Tysvær er svært aktiv og selvdreven. Foreningene som har deltatt i denne undersøkelsen arrangerer svært mange forskjellige aktiviteter, har mange medlemmer i alle aldersgrupper og ønsker å bidra til at Tysvær er et godt sted å være og bo. De fleste foreningene har en positiv relasjon til kommunen, og de fleste – nesten alle – ønsker å samarbeid mer med kommunen. For å skape vekst og utvikling som frivillig aktør i sine lokalmiljøer ønsker de seg også tilgang til mer tilpassede lokaler, bedre ordninger for å leie rimelige lokale, bedre (mer) økonomisk støtte og kompetanse. Foreningene ønsker at tilbudet deres skal være lett tilgjengelig for kommunens innbyggere.

Undersøkelsen viser at det fins noe forbedringspotensial i samarbeidet med kommunen. Det er særlig tre hovedtema som oppsummerer dette.

- *Kommunal saksbehandling*
Det kan være vanskelig å få svar på henvendelser og at søknads- og beslutningsprosesser tar for lang tid.
- *Forventninger fra kommunen om mer dugnad i foreningene*
Flere peker på at kommunen må forstå at medlemmene i foreningene allerede jobber svært mange timer som frivillig, og at ytterligere vekst og utvikling også handler om behov for økte driftsmidler.
- *Tilgjengelige lokaler*
Mange opplever at det er dyrt å leie lokaler i kulturhuset og at det er lite ledige (egne) lokaler til en rimelig pris.

Den overordnede konklusjonen er likevel at frivilligheten i Tysvær har et veldig godt forhold til kommunen, og skriver at de opplever samarbeidet med kommunen som bra – mange roser kommunens ansatte som engasjerte og positive.

Annen lokal oversikt over medlemstall i ulike organisasjoner (gjennom søknader på kulturmidler) viser at av de som søkte i 2018 var det rundt 1100 medlemmer under 19 år i barne- og ungdomsorganisasjoner og rundt 2000 medlemmer under 19 år i idrettsorganisasjoner.

Voksendeltakelse har man ikke samlet tall for i kommunen fordi mange voksenorganisasjoner ikke får kommunale kulturmidler og dermed heller ikke leverer statistikk. Dette gjelder kor, bygdekvinnelag, sanitetsforeninger, kunstlag, husflidslag, hagelag, pensjonistforeninger, kystlag, museums- og historielag med flere. Men de typer organisasjoner som også har barn og unge som medlemmer og dermed får tilskudd, var det i 2018 rundt 2700 medlemmer over 19 år.

Resultatområde aktivitet og omsorg

Det utføres en økende andel frivillig arbeid i «Aktivitet og omsorg». Det er flere lag og organisasjoner som utfører mye frivillig arbeid for å forebygge ensomhet blant eldre og for å fremme god helse. Et eksempel er Landsforeningen for hjerte- og lungesyke (LHL) som driver mange helsefremmende aktiviteter. Det er flere ungdomsskoler som tilbyr valgfaget «Innsats for andre» og det er inngått samarbeid med flere innsatsvillige skoleelever. I tillegg er det en økende andel av enkeltpersoner som ønsker å bidra med frivillig innsats uten å være tilknyttet en organisasjon.

Ledelsen i «Aktivitet og omsorg» har i flere år lagt vekt på frivillighet når det gjelder kompetanseutvikling, tema for ledersamlinger og personalmøter. På kommunens aktivitets- og omsorgssentre er det ansatte med som har kompetanse på frivillighet i helsesektoren og et spesielt ansvar for kontakt med frivillige. «Aktivitet og omsorg» har et godt samarbeid med Tysvær Frivilligsentral, f.eks. om rekruttering, opplæring/veiledning av frivillige og juleavslutning for frivillige. Det er viktig å understreke at frivillige ikke skal ta over ansattes arbeidsoppgaver, men at ansatte og frivillige kan samarbeide om å få til flere gode stunder for personer som mottar helse- og omsorgstjenester. Mulighetene for å involvere frivillige innen helse og omsorg er mange og det er behov for frivillige i mange faser av blant annet eldre personers liv. Frivillige kan spille en viktig rolle hos personer som mottar helsetjenester ved å legge til rette for en aktiv hverdag og økt livskvalitet for innbyggerne.

Resultatområde helse og forebygging

«Helse og forebygging» som helhet er i en tidlig fase når det gjelder å samskape med frivillige, både organisasjoner og enkeltfrivillige. Fysioterapitjenesten har noe erfaring med samarbeid innen drifting og bistand av trimgrupper på land og i vann. Det er også utviklet et kurskonsept som er prøvd ut en gang i «kurs av frivillige triminstruktører». Arbeid og inkludering (AOI) har i 2018 startet samarbeid med den første enkeltfrivillige, og ser muligheter for at dette kan utvikles i tiden som kommer. Utfordringer som resultatområdet formidler er behovet for felles retningslinjer for frivillig arbeid innen helse og omsorg, som for eksempel hva som kan være aktuelle oppgaver, opplæring og veiledning, forsikringsordninger, politiattester med mer. Innen folkehelsearbeid og samfunnsmedisin er det flere tema som det er opprettet samarbeid med frivilligheten på, som for eksempel trygge og aktive nærmiljø. Innen dette er det også et tett samarbeid med Tysvær Frivilligsentral, og her har det også vært tilbudt møteplasser for lag og organisasjoner med ulike tema og kurs i tilskuddssøking.

Resultatområde Skole

Samarbeid med frivilligheten i resultatområde skole er ikke helhetlig organisert i dag. Det er avhengig av lokalt initiativ og lokale ildsjeler på den enkelte skole. Eksempler på samarbeid er voksenopplæringen der det er leksehjelp i samarbeid med frivillige pensjonerte lærere, på temadager (baking/strikking) og samarbeid med idrettslag og skolekorps om aktivitet, First Lego League (satsning på realfag) som er foreldrestyrt, og elever som frivillige der noen skoler har valgfag i «innsats for andre».

Resultatområde barnehage

Barnehagene har svært begrenset aktivitet med frivillighet i dag, men har noe erfaring med temadager der besteforeldre forteller fra gamle dager. Det er potensiale til mer frivillig-engasjement, for eksempel forskjellige type temadager og å ha inne skoleelever som lekevenner.

Resultatområde Teknisk

Miljøvernrådgiver samarbeider en del med frivillige. Det er bla. samarbeid med Tysvær jeger- og fiskeforening ifm. kartlegging av bestand av ørret og laks i elver. Miljøvernrådgiver organiserer også opprydningsdager i samarbeid med frivillige, og har kampanjer sammen med FAU om å dele ut reflekser for å nevne noe.

Teknisk samarbeider med kultur og velforeningene om dugnader på lekeplasser i nærmiljøet. Teknisk bidrar med praktiske tiltak som f.eks. tilkjøring av grus. Enkeltfrivillige tilbyr også hjelp til å vedlikeholde turveier.

Resultatområde kultur

Resultatområde kultur har administrativt ansvar for tildeling av økonomisk støtte til lag og foreninger i Tysvær. Støttebeløpene vedtas i levekårsutvalget en gang i året etter innstilling fra kultursjef basert på faste tildelingskriterier. Rutiner for håndtering av søknad om støtte fremstår i dag som noe gammeldagse, tidkrevende og ikke digitalt oppdaterte. Det er også mye å gå på i forhold til å ha en kontinuerlig oppdatert database på lag og foreninger med kontaktinfo.

Kultur samarbeider tett med lag og foreninger om finansiering av idretts og nærmiljøanlegg ved å sende søknader om spillemidler og evt forskuttere midler for å forsere ventetiden.

Alle avdelinger innenfor kultur har samarbeid med frivilligheten. Både om daglige problemstillinger, men også som ressurs ved store kulturarrangement, vakthold og natteravner.

Politisk sekretariat og frivillighet

Politisk sekretariat organiserer hvert år TV-aksjonen. Styringsgruppen består av ordfører, varaordfører og leder for politisk sekretariat. Varaordfører er leder.

TV-aksjonen avvikles ca. 20. oktober hvert år. Da utfordres lag og foreninger, for eksempel FAU, idrettslagene, soknerådene, Røde kors og velforeningene. Det tas kontakt med styrelederne (for idretten: lederen i idrettsrådet) og det tas kontakt med tidligere års bøssebærere. En etterspør også bøssebærere gjennom medier. Det er behov for 150 bøssebærere hvert år og en har alltid kommet i mål med antallet. Nytt i 2018 var veldedighetskonsert i Akسدal kirke, der lokale artister stilte gratis opp.

Fremover ønsker politisk sekretariat å bedre strukturen for å skaffe frivillige. Man ønsker mest mulig faste, frivillig kontaktperson i skolekretsene som organiserer lokalt. Det kan også for eksempel, som på Karmøy og i Haugesund, belønnes med middag med ordfører og varaordfører.

Beredskap og frivillighet

Kommunene har en sentral plass i det nasjonale beredskapsbildet. Ved større uønskede hendelser som for eksempel større ulykker, naturkatastrofer, terror, bortfall av vann og strøm over lenger tid

og lignende skal kommunene sette inn nødvendige tiltak, vanligvis etter at nødetatene eventuelt har gjort førsteinnsats på stedet. Kommunens beredskapsplan gjør rede for tiltak og ansvar ved krisehendelser. Frivillige utgjør en enorm ressurs som kan brukes ved krisehendelser, for eksempel leteaksjoner, forpleining, omsorg, eller mer spesialiserte oppdrag som redningsaksjoner med klatrere eller søk med spesialhunder, eller akutthjelpere i tilkallings-ordning i samarbeid med AMK sentralen. Her er mange muligheter som kan bety mye for beredskapsnivået. Det anbefales at en ny frivilligleder skal ha en koordinerende rolle for innkalling av frivillige ved krisehendelser.

Lag og foreninger, kulturplan og frivillighet

Lag og foreninger er samlet den største kulturaktøren i Tysvær ved siden av Tysværtunet. Kanskje så mange som halvparten av kommunens innbyggere er ukentlig på aktiviteter med frivilligheten: Idrett, musikk, friluftsliv, veldedighet og veldig mye annet. Frivilligheten i Tysvær er en stor kultur-ressurs. Tidligere har det frivillige kulturlivet vært tema i kulturplanen. Nå er frivillig kulturliv tatt ut av kulturplanen og satt inn i den nye frivilligplanen, i tråd med nasjonal praksis. Dette innebærer ikke en svekket anseelse av det frivillige kulturtilbudet, men en styrket fokus på frivillig innsats generelt. Også i kultursektoren.

Tysvær frivilligsentral

Frivilligsentralene i Norge har fra starten av vært et spleiselag mellom stat, kommune og frivillige organisasjoner. Som et resultat av en idedugnad arrangert av Sosial- og helsedepartementet i 1990, ble det i 1991 satt av penger i statsbudsjettet til et forsøksprogram med frivilligsentraler. Det ble gitt støtte til 96 frivilligsentraler, og i dag er det ca. 425 aktive frivilligsentraler.

I 2007 søkte Tysvær kommune etter noen til å drive en frivilligsentral. Kirkens Bymisjon var eneste søker, og i oktober 2008 startet Tysvær frivilligsentral opp med ett årsverk til ut 2015. Fra 2016 har det vært 1,5 årsverk, finansiert av prosjektmidler, først fra Kulturdepartementet, deretter fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

Tysvær frivilligsentral har fokus på barnefattigdom, integrering av flykninger, støtte til språk og data, tett samarbeid med helse og omsorg og det er en viktig møteplass for mange. En halv stilling er spesielt dedikert til arbeidet med barn og unge. Det er mange aktiviteter som har blitt og blir arrangert. Blant annet ferieturer for flyktningsfamilier, språkaktiviteter, besøkshund, besøksbaby, leksehjelp for flerspråklige, øvelseskjøring, turgruppe, hobbykafe, en-til-en hjelp og mye annet. For tiden jobber Tysvær frivilligsentral med rekruttering av «Lyttevenner» i barneskolen og prosjektsamarbeid med faget «Innsats for andre» ved Frakkagjerd ungdomsskole og Ungt Entreprenørskap. Med utgangspunkt i Tysvær Frivilligsentral fikk ca. 300 barn på Haugalandet julegaver i 2018. Andre fikk delta på teater og turer. Det var ca. 100 barn deltok på Kongesommer i 2018, og mange foreldre/pårørende. Det har vært og er et godt samarbeid mellom Tysvær frivilligsentral og Tysvær kommune.

I Norges frivilligsentraler og i Kirkens Bymisjon utvikles kurs for frivillige og det er nylig lansert ny nettside med muligheter for å registrere av frivillige og tjenestemottakere. Dette vil effektivisere arbeidet med oppfølging av frivillige. Tysvær frivilligsentral har ca. 80 frivillige.

Avtalen mellom Tysvær kommune og Kirkens bymisjon er utløpt og det er behov for å reforhandle denne. I forbindelse med en gradvis oppbygging av kompetanse og ressurser innen frivillighet internt i kommuneorganisasjonen, kan det være naturlig å vurdere om Tysvær frivilligsentral kan ha spesielt fokus på ulike kjerneoppgaver. Dette kan for eksempel være rettet mot barn, unge og eldre, utenforskap og inkludering og flerkulturelt arbeid. Et fortsatt tett samarbeid mellom frivilligsentralen og Tysvær kommune oppfattes også som viktig i den videre prosessen.

Vurderinger

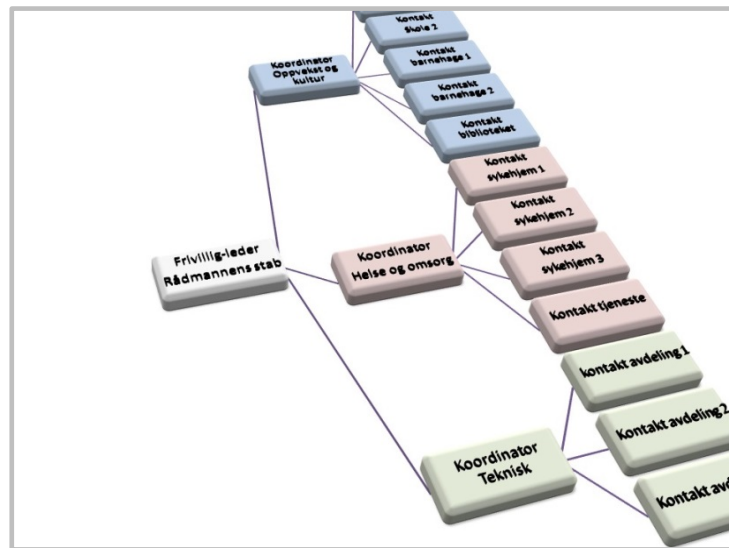
Som de foregående avsnittene viser er de en stor frivillig sektor i Tysvær som er svært viktig for både å kunne delta og bidra i eget og andres liv, og er med på å skape det gode lokalsamfunnet som man ønsker for hele befolkningen. Det viser seg også at for kommuneorganisasjonen som støttespiller, samarbeidspartner og koordinator er det store variasjoner på kompetanse og samarbeid innen frivillighet.

Det er sentralt i denne første frivilligplanen som utarbeides i Tysvær å ha spesielt fokus på å bygge en ny struktur for frivillighet internt i kommunen, for å settes i bedre stand til å bidra til vekst og utvikling av frivilligheten lokalt. Planen legger opp til en gradvis kulturendring og- bygging i hele kommuneorganisasjonen.

Erfaringer viser at en sentral suksessfaktor for styrking av frivilligheten er en gjennomtenkt og kompetent organisering. Det er viktig at kommunen har kompetanse på hvordan man på en best mulig måte kan tilrettelegge i egen organisasjon og invitere til samarbeid der frivilliges egenart blir tatt på alvor. Frivillige må rekrutteres, motiveres, læres opp, integreres, følges opp og ivaretas innen flere samarbeidsområder når det er snakk om samskaping mellom disse to sektorene.

En viktig nøkkelperson i dette arbeidet er en ansatt frivilligleder, som anbefales etablert i den nye oppbyggingen. Denne vil få en sentral rolle i å følge opp satsningene foreslått i planen, og ha et overordnet ansvar for samarbeidet internt og eksternt. Det er videre viktig at det tilrettelegges for dedikerte ressurspersoner i hele organisasjonen, som bidrar til at frivillighet er et tema som settes på dagsorden i de ulike resultatområder og avdelinger, med støtte fra ledelsen. Det anbefales derfor definerte koordinatorene og kontaktpersoner som vil ha oppgaver knyttet til implementering og utvikling av frivillighetsfeltet på sine områder. For noen avdelinger vil det være spesielt relevant å jobbe konkret med kompetansebygging og samarbeid, mens det for andre ikke vil være like aktuelt. Det er likevel viktig at satsningen blir sydd sammen på en god måte, med felles kompetanseløft, utvikling av håndbok og andre tiltak som blir sentrale for at Tysvær kommune fremstår som en felles organisasjon i samarbeidet med frivilligheten.

En skisse på hvordan dette kan se ut for nettverket internt:

Det anbefales også å evaluere dagens tilskuddsordninger til lag og organisasjoner, både satsningsområder og størrelse og å bedre kommunikasjonen med frivilligheten. Det er fra ulike hold og over tid uttrykt ønske om å bedre informasjons- og kommunikasjonskanaler mellom innbyggere, lag og organisasjoner og kommunen.

Det er allerede noen faste møteplasser mellom frivilligheten og kommunen, men det anbefales, etter innspill både gjennom kartleggingsundersøkelsen og andre kanaler, at dette styrkes.

Frivilligprisen ble for første gang utdelt for 2018, i et samarbeid mellom Tysvær Bygdeblad og kommunen. Dette er en pris som har vært vurdert og diskutert over tid, og det anbefales at denne innføres på fast basis.

Ettersom avtalen mellom Tysvær kommune og Tysvær Frivilligsentral er utgått og kommunen gjennom denne nye frivillighetspolitikken planlegger en større satsning på koordinering og generell styrking, er det behov for å evaluere og vurdere nytt innhold i avtale mellom partene.